



ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ



ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ



Науково-дослідна частина
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

Просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025
Тел.: (0512) 70-91-04; <http://conference.nuos.edu.ua>
e-mail: conference@nuos.edu.ua

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

МАТЕРІАЛИ XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

2025



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

МАТЕРІАЛИ

XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

25-26 вересня 2025 року



Миколаїв ■ 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XVI Міжнародна науково-технічна конференція

МАТЕРІАЛИ

25–26 вересня 2025 рік

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9*



ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2025

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України; Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України; ДП «Адміністрація морських портів» (Україна); ДП «Адміністрація річкових портів» (Україна); ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (Україна); Південний науковий центр НАН України і МОН України (Україна); Головне управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Миколаївській області (Україна); Національний університет «Одеська національна академія» (Україна); Одеський національний морський університет (Україна); Черкаський державний технологічний університет (Україна); Національний авіаційний університет (Україна); Компанія «АМІКО ГРУПП» (Україна); Морське інженерне бюро (Україна); АТ «Завод «Екватор» (Україна); Асоціація ветеранів Військово-морських сил України (Україна); Харбінський інженерний університет (КНР); Університет науки і технологій Цзянсу (КНР); Таджикиський технічний університет ім. академіка М.С. Осими (Таджикістан); Кошалінський технічний університет (Польща); Гданьський технологічний університет (Польща); Празький університет хімії і технології (Чеська республіка); Батумський навчально-навігаційний університет (Грузія); ДУ «Національний антарктичний науковий центр».

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»; науковий журнал «Shipbuilding & marine infrastructure»; журнал «Судноплавство»

Відповідальний за випуск
Павлов Геннадій Вікторович

*Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.
Матеріали публікуються в авторській редакції*

Інновації в суднобудуванні та океанотехніці : XVI Міжнародна науково-технічна
I-66 конференція : матеріали. – Миколаїв : НУК, 2025. – 1256 с.

ISBN 978-966-321-487-0

У збірнику наведені матеріали XVI Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 001.895:629.5

ISBN 978-966-321-487-0

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2025

РОЛЬ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМ У ЗМІЦНЕННІ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ Козіцька Н.О.	774
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ Гарагуля А.В., Огорь Г.М.	778
СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ Г. ГЕГЕЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ НА ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЯ Марущак О.В.	782
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ФІЛОСОФІЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ Марущак С. М.	786
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА УМОВИ РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОЇ СФЕРИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА Луц Д.М.	789
КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКЛАМНОЇ СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Луц Д.М.	791
МІКРОЕКОНОМІЧНІ АДАПТАЦІЇ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІННОВАЦІЇ ТА СТІЙКІСТЬ Павлова М.Д.	795
ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНСЬКУ АГРОПРОДУКЦІЮ: СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Івата В.В., Германчук А.В., Дробот Д.В.	798
НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ У ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ РЕГІОНАХ Погорєлова О.В., Вдовиченко Л.Ю., Григоренко І.О.	803
СЕКЦІЯ 9. ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
ПРИНЦИПИ ТАКСОНОМІЇ В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ, ЩО СТОЯТЬ ПЕРЕД ВИКЛАДАЧАМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ПРИФРОНТОВИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ (2022–2025) Бобіна О.В.	807
THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING ACADEMIC DISCIPLINES ONLINE Boiko L., Smirnova I.	810
PSYCHOLOGICAL AND EMOTIONAL SUPPORT FROM ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ONLINE LANGUAGE LEARNING Boiko L.	812
МОВЛЕННЄВО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ Гарбар А.І.	814
ПОРУШЕННЯ СИНТАКСИЧНОГО КЕРУВАННЯ У ПРИЙМЕННИКОВИХ КОНСТРУКЦІЯХ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ Гарбар І.В.	816
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ Данильченко Н.В.	818
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА КОГНІТИВНІ МОЖЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ Дудченко О.М., Літвінова М.Б., Штанько О.Д.	821
ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА КУЛЬТУРНОЇ РЕФЛЕКСІЇ Кириченко С.В.	823
THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES AT A TECHNICAL UNIVERSITY Kyselova T.	826

[2] Надточій І.І., Крамаренко І.С., Гришина Н.В. Фінансово-економічна безпека в умовах цифрової економіки та суспільства: наукові засади, особливості управління та регулювання. *Український економічний часопис*. Вип. 4, 2024. С. 83–89. <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/239c2058-11bd-4a6a-be5b-2f953a165e82/content>

FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF AN ENTERPRISE IN THE ERA OF DIGITALIZATION

Garagulya A.V., Ohor H.M.

Kherson Educational and Scientific Institute of the Admiral Makarov National Shipbuilding University, Kherson, Ukraine

Abstract. The key aspects of ensuring the financial and economic security of enterprises in the context of digitalization of the economy are considered. A system for managing financial and economic security in the context of digital transformation is proposed, which is based on the following security sublevels: financial, economic, informational, social, environmental and security. Special attention is paid to security strengthening tools, in particular risk forecasting, scenario modeling, insurance and the use of modern information systems.

Keywords: financial and economic security, enterprise, digitalization, digital transformation.

УДК 130.32+330.8

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ Г. ГЕГЕЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ НА ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЯ

Марущак О.В.

*кандидат філософських наук, старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та філософії*

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна
a.marushak@ukr.net*

Анотація. проаналізовано основні ідеї соціально-філософського аналізу Г. Гегеля, присвяченого економічному розвитку Німеччини і Західної Європи у першій половині ХІХ ст. Розглянуті у їх діалектичному взаємозв'язку категорії «розподіл праці», «відчуженість праці» та «громадянське суспільство», за допомогою яких видатний філософ вивчав тогочасне суспільство, у якому стрімко зароджувалися ринкові відносини.

Ключові слова: Г. Гегель, праця, розподіл праці, ринкові відносини, громадянське суспільство.

Всесвітньовідомий мислитель Г. Гегель був одним із перших філософів початку XIX ст., який вивчав економічні процеси і явища у тогочасному європейському (зокрема німецькому) суспільстві за допомогою власного соціально-філософського аналізу, застосовуючи при цьому свій знаменитий діалектичний та історичний методи наукового дослідження.

За часів Г. Гегеля Німеччина була ще феодальною державою, хоча у Західній Європі XVIII – початку XIX ст. ринкові буржуазні відносини у розвинутих країнах ставали вже панівними. Феодальний устрій німецького суспільства зумовив економічне відставання розділених німецьких держав, тому було зрозуміло, що перехід економіки Німеччини до буржуазної системи економічних відносин був неминучий. Як ми знаємо, Г. Гегель у своєму аналізі економічних процесів спирався на класичну англійську політичну економію, передусім на праці А. Смита та Д. Рікардо [4, с. 237]. Саме тому вивчення буржуазного суспільства як об'єкта аналізу для Г. Гегеля було передусім питанням дослідження його економічної сфери. Оскільки остаточно сформованих засад функціонування економіки, що базується на ринкових відносинах та найманій праці за життя Г. Гегеля досліджено ще не було, то всі його висновки щодо економічних питань були перш за все результатом його власної клопіткої аналітичної праці, підсумком якої зокрема була поява праць Г. Гегеля «Основи філософії права або природне право і державознавство» та «Філософія права» [1, с. 332].

Вже з самого початку виникнення капіталізму як суспільно-економічного ладу, Г. Гегель вбачав у ньому наявність суттєвих внутрішніх протиріч, які мали у безпосередньому майбутньому неминуче проявитися і у економічному розвитку Німеччини. Г. Гегель осягнув, що буржуазія як соціальний стан поступово сформувалась саме у лоні феодалізму. Капіталізм як новий соціально-економічний лад прагне не тільки підкорити економічну сферу, а й проникнути в усі сфери життя людини. Таким чином це призводить до конфлікту інтересів різних верств населення, до зростання внутрішніх протиріч у різних сферах людської життєдіяльності (економіка, політика, культура тощо). Серед позитивних сторін переходу європейського суспільства до ринкових відносин Г. Гегель вбачав те, що вони забезпечують безперешкодний економічний розвиток, який обов'язково призведе й у Німеччині до зростання і збільшення індустрії та народонаселення. Але при цьому, він дивиться глибше на існуючий стан речей та пов'язує з розвитком індустрії також накопичення багатств у небагатьох, а відтак і посилення серед більшості населення особистої залежності і зубожіння. Таким чином Г. Гегель вважав, що хоч саме по собі буржуазне суспільство дійсно буде багатіти та розвиватися, однак усі накопиченні суспільством багатства будуть розподілятися дуже нерівномірно. Більшість дослідників філософської спадщини Г. Гегеля приділяли значну увагу гегелівським категоріям «відчуженість праці» та «розподіл праці», вважаючи їх основними об'єктами досліджень Г. Гегеля у сфері економіки.

Г. Гегель писав, що технічне та соціальне вдосконалення процесу праці, взаємодіючи, дає значний стимулюючий ефект одне на одного. Справді у другій половині XVIII – на початку XIX століття ми спостерігаємо промисловий переворот, що зумовив перехід промислового виробництва від ручної праці до машинної, тобто значний технічний прогрес в області виробництва. Це зумовило й появу нових соціальних груп та верств населення Європи. Г. Гегель відзначає, що такі зміни ведуть до більш складного розподілу праці, до зростаючої

спеціалізації окремих типів виробництва. Поряд з цим, стверджував мислитель, поява ринкових відносин та вдосконалення знарядь виробництва призводять до стану відчуженості праці робітників. Зокрема, Г. Гегель запропонував оригінальну інтерпретацію феномену відчуження та його сутності.

У гегелівській теорії категорія відчуження є важливою категорією, за допомогою якої формується його система, яка ґрунтується на принципах діалектичної тотожності суб'єкту і об'єкту. За допомогою категорії відчуження Г. Гегель пояснює хід розвитку Світового Духу, відзначаючи, що «світ цього духу розпадається на два світи; перший - це світ реальності, або самого його відчуження, а другий - світ, що його дух, підносячись над першою сферою, вибудовує собі в ефірі чистої свідомості» [2, с. 337]. Відповідно основою усієї системи Г. Гегеля виступає демонстрація акту породження природи духом і повернення природи назад у дух. Дух відчужує себе від самого себе, формуючи своє іншобуття. Власне кажучи, у результаті цього і набуває такого значення саме категорія «відчуження». Остання, за Г. Гегелем, виступає у трьох своїх формах: а) виникнення природи з духу; б) відтворення духу у суспільство, людську історію, соціальні інститути; в) втілення людського духу у продуктах праці та людській діяльності.

Таким чином сутність відчуження розуміється Г. Гегелем досить широко – як опредметнення свідомості, об'єктивування думки, перетворення ідеального на об'єктивну реальність. Ще одним важливим аспектом гегелівського трактування виступає розуміння ним відчуження як негативного, але необхідного моменту розвитку духу.

Взаємозв'язок аспектів відчуження (негативності) та необхідності має прояв, за Г. Гегелем, на будь-кому з етапів саморозвитку Абсолютної Ідеї, починаючи з виникнення природи і суспільства з духу. Далі становлення людини як громадської істоти реалізується знову ж таки лише через відчуження шляхом виходу людини з тваринного світу. Саме положення про те, що у цілях власного становлення і подальшого прогресивного руху уперед людина повинна відійти від суто природного стану, демонструє значущість відчуження саме як необхідного моменту розвитку. Схожим чином взаємозв'язок відчуження і необхідності розглядається Г. Гегелем при аналізі ним феномену праці як конституюючої основи людського соціуму. Праця формує і саму людину і весь її світ. Але, у той же час, праця робить світ людини відчуженим, бо результати праці і – ширше – людської діяльності як наслідок має виникнення відокремлених від людини сфер громадського життя – економічного, політичного тощо [1, с. 74].

Невід'ємною частиною інтерпретації Г. Гегелем сутності феномену відчуження виступає трактування його не лише як необхідного, але і як закономірного і суперечливого моменту розвитку історичного прогресу.

За Г. Гегелем - чим вищий ступінь соціального розвитку, тим різноманітніші види і форми прояву відчуження. Отже, громадянське суспільство з усіма своїми суперечностями (а по суті, завдяки їх наявності) є найбільш розвинена форма суспільного устрою. Увесь цей перехід від нерозвиненого способу виробництва до цивілізації одночасно є зростанням відчуження та прогресивного розвитку. І те, і інше є необхідним і закономірним. Є також важливим у філософсько-економічному вченні Г. Гегеля своєрідне розуміння поняття «громадянського суспільства». Видатний вчений вважав, що істинним є лише право вищого ступеня, тобто право держави. На права нижчого ступеня – особистості, сім'ї, спільнот він

покладав лише роль підготовки індивідуума до існування у громадянському суспільстві, яке відтак має служити державі. Держава, яка згідно з висхідним ідеалістичним поясненням Г. Гегеля є втіленням Світового Духу та моральнісної досконалості, є при цьому об'єктивно, виходячи з того ж самого гегелівського вчення, нічим іншим як продуктом економічного розвитку суспільства [3, с. 14].

Отже, найбільш важливим досягненням економічних досліджень Г. Гегеля було те, що йому вдалося за допомогою соціально-філософського аналізу, що спирався на діалектичний і історичний методи, дослідити провідні економічні процеси розвитку Західної Європи першої половини XIX ст. задля застосування цих нових економічних знань для подальшого вивчення тогочасного німецького суспільства. Таким чином Г. Гегелю вдалося не лише проаналізувати існуючі на той час економічні процеси та тенденції, але й досягнути сутності багатьох економічних явищ, дати їм характеристику та спрогнозувати їх можливий вплив на подальший розвиток Німеччини та Західної Європи.

Література

- [1] Гегель Г.В.Ф. Основи філософії права або природне право і державознавство. Київ : Юніверс, 2000. 336 с.
- [2] Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу. Київ : Основи, 2004. 548 с.
- [3] Дарендорф Р. У пошуках нового устрою : лекції на тему політичної свободи у XXI ст. Київ : Києво-Могилянська академія, 2006. 109 с.
- [4] Історія економічних учень: хрестоматія : навч. посіб. / за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 1198 с.

G. HEGEL'S SOCIAL-PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF WESTERN EUROPEAN COUNTRIES AT THE BEGINNING OF THE 19TH CENTURY

Marushchak O. V.

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Abstract. The main ideas of G. Hegel's socio-philosophical analysis, devoted to the economic development of Germany and Western Europe in the first half of the 19th century, are analyzed. The categories "division of labor", "alienation of labor" and "civil society" are considered in their dialectical relationship, with the help of which the outstanding philosopher studied the society of that time, when market relations were rapidly emerging.

Key words: G. Hegel, work, division of labor, market relations, civil society.